

Grund- og nærhedsnotat

Komité-sag: Kommissionens forslag til beslutning om opstilling af miljømærkekriterier for tildeling af EU-miljømærket Blomsten til produktgruppen *toiletter-urinaler*.

Resumé

Kommissionen har fremsendt forslag til EU miljømærkekriterier for produktgruppen toiletter og urinaler. Der er tale om ordinære toiletter (med vandskyl) og urinaler til installation i boliger og erhverv. Miljømærkede toiletter og urinaler skal i drift være vandbesparende (urinaler omfatter også vandfri urinaler).

Der er primært tale om ordinære toiletter (med vandskyl) og urinaler til installation i boliger og erhverv. EU miljømærkede toiletter og urinaler skal i drift være vandbesparende (urinaler omfatter også vandfri urinaler), og der stilles krav til materialerne, der indgår med henblik på lavt indhold af miljøfarlige stoffer, lang levetid og genanvendelse af materialer ved ophør af brugen.

Regeringen forventer at kunne støtte forslaget.

1. Status

Kommissionen har den 23. maj 2013 fremsendt forslag til beslutning om nye miljømærkekriterier for tildeling af EU-miljømærket Blomsten til produktgruppen toiletter og urinaler. Forslaget skal til afstemning d. 20. juni 2013 i Kommissionens forskriftudvalg for Blomsten.

Kriterieforslaget har hjemmel i artikel 7 og 8 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 66/2009 af 25. november 2009 om EU-miljømærket.

Forskriftudvalget træffer afgørelse i sager om miljømærkekriterier efter forskriftprocedure med kontrol (art. 5a i Rådets afgørelse 1999/468/EF, som ændret ved Rådets afgørelse 2006/512 af 17. juli 2006), jf. art. 16, stk. 2 i miljømærkeforordningen. Hvis der i komiteen er kvalificeret flertal for et forslag, udsteder Kommissionen beslutningen, når Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget indenfor tre måneder. Opnås der ikke kvalificeret flertal i komiteen, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Hvis der i Rådet er kvalificeret flertal imod et forslag, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Vedtager Rådet forslaget med kvalificeret flertal eller udtaler Rådet sig ikke inden en frist på højst to måneder, kan Kommissionen udstede beslutningen, når Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget inden for fire måneder fra Kommissionens forelæggelse.

2. Formål og indhold

Det foreliggende beslutningsforslag indeholder forslag til kriterier for tildeling af EU-miljømærket ved ansøgning om licens til virksomheder, der producerer toiletter og urinaler. Produktgruppen omfatter toiletter, der anvender vandskyl, og urinaler, der kan anvende vandskyl eller være vandfri. Toiletter, der i brug, er afhængig af kemikalier eller energi for korrekt brug, er ikke omfattet. Toiletter og urinaler kan indeholde elektroniske komponenter med henblik på kontrol af vandforbruget.

En gennemgang af produktområdet viser, at miljøbelastningen især omfatter vandforbruget (i brugsfasen), levetid og genanvendelighed af produktet efter brugsophør.

Det er første version af kriterier for toiletter/urinaler. Kommissionen foreslår en gyldighed på fire år.

Kriterierne sigter især på at promovere produkter med:

- lavt vandforbrug
- lavt indhold af miljøfarlige stoffer
- design for lang levetid og genanvendelse af materialer

Miljøkriterier

Vandforbrug. Toiletter med to-skyls funktion må maksimalt have et vandforbrug på 6 liter for stort skyl, og 3 liter for lille skyl. Toiletter uden to-skyls funktion må maksimalt have et vandforbrug på 4 liter pr. skyl.

Urinaler, der skyller med vand, må maksimalt have et vandforbrug på 1 liter pr. forbrug. Vandskyl kan² aktiveres manuelt eller ved automatik, der i så fald skal designes, så u hensigtsmæssig aktivering undgås.

Vandfri urinaler skal operere uden anvendelse af spærrevæske eller anvende let biologisk nedbrydelig spærrevæske. Spærrevæske anvendes for at undgå lugtgener.

Toiletter/urinaler skal leve op til *EN standard 12056 Gravitationsafløbssystemer inden for bygninger* med henblik på tilslutning til et afløbssystem.

Begrænsning af indhold af farlige stoffer. EU-Blomstforordningen (nr. 66/2010) stiller som basiskrav, at produktet ikke må tilsættes stoffer eller blandinger, der (på tidspunktet for licensudstedelse) kan klassificeres (inkl. selvklassificering) som giftige, kræftfremkaldende, mutagene eller reproduktionstoksiske i kategorierne 1A, 1B eller 2 (CMR 1A, 1B, og 2), sensibiliserende eller miljøfarlige.

Kommissionen kan undtage kemiske stoffer fra disse basiskrav, såfremt det teknisk set ikke er muligt, at erstatte stofferne. For nærværende produktgruppe undtager Kommissionen:

- materialedele under 25 gram,
- nikkel i rustfrit stål,
- Elektroniske komponenter undtages generelt for særlige miljømærkekrav (*hele produktet fortsat leve op til RoHS direktivet om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr*).

REACH kandidatlistestoffer, der er identificeret, jf. procedure i REACH forordningens artikel 59, stk. 1, dvs. stoffer der optræder på REACH forordningens kandidatliste (bilag XIV), er ikke tilladt at anvende i miljømærkede produkter. REACH Kandidatlistestoffer kan ikke undtages miljømærkekravene.

Andre materialer. Anvendes der træ (til toiletsædet) skal træet stamme fra lovlig skovdrift, og fra skove der er drevet efter principper med henblik på at blive certificeret som bæredygtig skovdrift. Minimum 70 % af massivt træ og 40 % i træbaserede træ skal komme fra certificeret skove (f.eks. FSC, PEFC eller lignende).

Forlænget levetid. Med henblik på at forlænge levetiden skal udskiftelige reservedele være til rådighed i op til 10 år efter købet, og produktet designes, så det er let at udskifte disse dele. Der skal ydes en garantiperiode på 5 år for reparation eller udskiftning af produktet.

Forbrugerinformation. Der skal foreligge information om korrekt installation og brug af produktet, og miljømæssig korrekt vedligeholdelse og rengøring af produktet.

3. Nærhedsprincippet

Der er tale om en gennemførelsesforanstaltning af miljømærkeordningen. Forslaget opfylder derfor både nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Miljømærkeordningen er frivillig. Forslaget medfører derfor ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

5. Konsekvenser for Danmark

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Erhvervelse af miljømærket (licens) indebærer udgifter for ansøgeren, men disse udgifter forventes opvejet af de konkurrencemæssige fordele ved erhvervelse af miljømærket.

Beskyttelsesniveauet

Kommissionen redegør ikke herfor, men det vurderes, at forslaget påvirker beskyttelsesniveauet positivt i EU, da miljømærkekriterierne i henhold til forordningen skal ligge i den 10-20 % bedste del af markedet i EU. 3

6. Høring

Forslaget har været forelagt Danmarks miljømærkenævn med mulighed for kommentarer og spørgsmål. Der er inden forelæggelse for miljøspecialudvalget ikke indkommet kommentarer/spørgsmål.

Forslaget har været i høring i EU specialudvalget fra d. 4. juni til d. 10. juni 2013. DI har ingen bemærkninger.

7. Forhandlingssituationen

Arbejdet med revisionen af miljømærkekriterier for toiletter og urinaler har været ledet af Kommissionens Joint Research Center i Sevilla. Miljømærkekriterierne forventes vedtaget i forskriftudvalget. Overordnet set vurderes det, at kriterierne medfører en miljømæssig afgrænsning af markedets bedste produkter i EU.

Kommissionen lægger særligt vægt på det vandbesparende potentiale i produktgruppen. Med et krav om f.eks. max. 6 liter stort skyl og 3 liter lille skyl er kriterierne strammet så meget som muligt, idet nogle medlemslande, der ikke har problemer med vandmangel, mener, at skrappe krav til vandforbrug kan medføre problemer med at afløbssystemet klogger til.

EU miljømærkets forordning (nr. 66/2010), artikel 6 (6) opstiller som basiskrav, at miljømærkede produkter *ikke* må indeholde en række miljø- og sundhedsklassificerede stoffer eller blandinger. Kommissionen kan i forslaget argumentere for en undtagelse af specifikke kemiske stoffer og blandinger, såfremt substitution ikke er teknisk mulig.

I forslaget undtager Kommissionen materialedelen under 25 gram og alle elektroniske delkomponenter undtages i forhold til de store dokumentationsomkostninger for ansøger, med et tilsvarende lille miljømæssigt udbytte. Nikkel i rustfrit stål undtages, fordi nikkel er en nødvendig del af stållegeringer.

Efter pres fra flere lande stilles der nu krav om, at træ der indgår i et EU miljømærket toilet, skal være omfattet af en certificeringsordning.

8. Dansk holdning

Regeringen er overordnet enig i Kommissionens krav og forventer at kunne stemme for.

Danmark har lagt vægt på at opnå vandbesparende produkter, samtidig med at der stilles design og kvalitetskrav i produktions-, forbrugs- såvel som produktets slutfase, med henblik på at opnå produkter med lang levetid, med materialer, der kan genanvendes.

Danmark hilser kravet om certificering af det træ, der indgår i et toiletbræt velkomment. Forslaget stiller krav om at alt træ skal komme fra lovlig skovdrift, og fra skove der er drevet efter principper med henblik på at blive certificeret som bæredygtig skovdrift. Der er således ikke et krav om, at alt træ skal være omfattet af et certificeringssystem, men alene at hhv. 40 % af træbaserede, hhv. 70 % af massivt træ skal være certificeret.

Danmark vil arbejde for alt træ er omfattet af gyldige certifikater for bæredygtig skovforvaltning og kontrol af leverandørkæden (chain of custody), og som er udstedt af en uafhængig ekstern certificeringsordning (f.eks. FSC, PEFC eller lignende). Tillader certificeringsordningen, at certificeret materiale blandes med ikke-certificeret materiale i et produkt eller i en produktlinje, vil Danmark arbejde for at andelen af certificeret materiale skal være 70 % eller derover. Ikke-certificeret materiale skal være omfattet af en kontrolordning, som sikrer, at det stammer fra lovlige kilder og opfylder eventuelle andre krav i certificeringsordningen vedrørende ikke-certificeret materiale.

9. Tidligere forelæggelser for Folketinget

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketinget.